

Wij hebben de luxe niet om...

Beste allemaal, beste inwoners van Leudal,

We hebben niet de luxe om achterover te leunen met de woningbouw, we hebben niet de luxe om moeilijke beslissingen over onderwijs uit te stellen en we hebben al helemaal niet de luxe om te denken dat iedere inwoner het goed heeft in Leudal. Vanavond praten we hier in ons huis van de democratie over de begroting van onze gemeente. Ik begin met alle medewerkers van de gemeente Leudal; heel veel dank voor jullie inzet bij het maken van deze begroting. En ik wens jullie veel succes met de uitvoering van alle mooie plannen die in de begroting staan.

Het afgelopen jaar werkte dit college hard om de plannen uit het coalitieakkoord te realiseren.

- We gaan een keuze maken voor een fietspad op de Leudalweg tussen Neer en Roggel. Wat D66 betreft valt de keuze op een vrij liggend fietspad, hiermee zetten we weer een stap verder om van Leudal een echte fietsgemeente te maken. Daarom staat ook in het coalitieakkoord het plan voor een fietsbrug tussen Buggenum en Leeuwen. Maar door de steeds weer stijgende kosten voor de bouw van de brug, is het voor D66 niet zeker of de gemeente dit plan wel door moet zetten. We wachten dan ook in spanning af wat de wethouder gaat zeggen over prijs van deze fietsbrug.
- Ook vond de gemeente invulling voor 1 van de 4 vrijkomende voetbalvelden. Voor de voetbalvelden in Grathem is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld waardoor er op korte termijn woningen worden gebouwd. We roepen het college op om ook voor de 3 andere voetbalvelden in Kelpen-Oler, Hunsel en Ell, te zoeken naar initiatieven tot woningbouw.
- De verruiming van woning- en kavelsplitsing kan rekenen op steun van D66. Wij hopen dat hier veel inwoners gebruik van maken. Voor dit unieke initiatief is inmiddels landelijke belangstelling.
- Afgelopen zomer vond er een geweldig kunst en cultuur weekend plaats in onze gemeente. doordat dit college veel investeert in kunst en cultuur worden er geweldige activiteiten georganiseerd.
- Op korte termijn komt er een Leudalse kinderraad, jongerenraad en kinderburgemeester. Daarnaast komt dankzij D66 de lokale dag van democratie terug. Alle leerlingen van een bepaalde jaargang worden

uitgenodigd voor een excursie bij de gemeente. Het is belangrijk om in contact te komen en te blijven met onze jongste inwoners.

Voorzitter, dan maak ik nu de stap naar een aantal belangrijke aandachtspunten voor D66. Deze gaan over woningbouw, onderwijs en iedereen doet mee.

Vorige week zondag bezocht ik een inwoner van Heythuysen met woningbouwplannen. Hij had een mooi stuk grond binnen de bebouwde kom maar de gemeente staat, op die plek geen woningbouw toe. Ik was verbaasd, ik kon niet begrijpen waarom er op deze plek niet mag worden gebouwd. Navraag leert dat het de gemeenteraad is die het beleid heeft vastgesteld, dat het op dit soort plekken niet wordt toegestaan. Daar moet wat D66 Leudal betreft echt verandering in komen. We hebben de luxe namelijk niet om vast te houden aan de vele bouwregels, als er daardoor geen nieuwe woning meer kan komen in Leudal. Jongeren en starters vinden in Leudal op die manier geen betaalbare woning en moeten noodgedwongen uitwijken naar de steden. Senioren blijven in een gezinswoning wonen waardoor de gewenste doorstroming niet op gang komt. Wat D66 betreft gaan we de komende periode dan ook vol aan de slag met het schrappen van overbodige bouwregels om zo meer woningbouw mogelijk te maken in Leudal. D66 stelt daarom voor om op alle lege plekken in de bebouwde kom woningbouw toe te staan mits wordt voldaan aan de criteria van 'betaalbare woningen', maximaal €1.000 huur per maand of een maximale koopprijs van €275.000.

Terug naar mijn bezoek aan Heythuysen. We stonden nog geen vijf minuten buiten bij de beoogde bouwlocatie of er kwam een meneer voorbij die samen met zijn vrouw de hond uit liet, hij vond het maar schandalig dat er nog steeds geen woning op het lege perceel stond. Hij riep erachteraan dat er in heel Heythuysen nog slechts 1 betaalbare woning te koop stond. Ik dacht bij mezelf, die roept maar wat, het kan toch niet waar zijn dat er van de 3.000 woningen in Heythuysen er nog maar 1 te koop staat? Toen ik gisteravond nog eens zocht op koopwoningen in Heythuysen bleek het waarheid, van de 5 woningen die te koop staan, zijn er 3 verkocht onder voorbehoud, is er 1 absoluut onbetaalbaar en is er slechts 1 woning voor €325.000,- te koop. Er is dus geen appartement te koop of te huur in Heythuysen, de grootste kern van Leudal. Kijkend naar de gehele gemeente zijn er van de 59 woningen die te koop staan, 51 woningen boven de €300.000,-. Dit betekent dat er voor die 8 overgebleven enigszins betaalbare woningen een helse strijd losbarst.

D66 roept het college op om met het versoepelen van de bouwregels en het schrappen van bouwregels meer planvorming en uitvoering van woningbouw mogelijk te maken in Leudal. We roepen inwoners met gronden in de bebouwde kom dan ook op om aan de slag te gaan met plannen tot woningbouw.

Zelf ging ik onlangs naar een huis kijken in Neer, de makelaar vertelde toen ik binnenkwam dat het absoluut geen zin had om onder de vraagprijs te bieden en dat als ik serieuze interesse had, ik er maar flink op los moest bieden. Het huis was gedateerd, met een oude keuken en CV-ketel en kon een flinke opknapbeurt gebruiken. Ik heb maar afgezien van het uitbrengen van een bod want deze woning werd voor mij onbetaalbaar. Tijdens de bezichtiging kwam ik twee oud klasgenoten van de lagere school tegen, ook zij zijn inmiddels 26 jaar en willen graag het ouderlijk huis verlaten en voor het eerst op eigen benen staan. Door de enorme krapte op de woningmarkt in Leudal voor betaalbare woningen blijven jongeren noodgedwongen langer thuis wonen en of ze vertrekken naar een gemeente waar wel woningen beschikbaar zijn voor starters. D66 Leudal vindt dat we niet de luxe hebben om af te wachten, wij moeten ervoor zorgen dat er meer woningen komen in Leudal. D66 stelt daarom voor om het minimale aantal vierkante meters voor projecten via de versnellingsagenda aan te passen van 65 naar 45 vierkante meter. Hierdoor kunnen er ook kleinere woningen als studio's worden gebouwd tegen een lagere prijs. Daarnaast zijn er nu projecten die niet van de grond komen door een hoge parkeernorm, vanavond dient D66 daarom een motie in die het college oproept om het huidige parkeerbeleid te actualiseren en meer maatwerk toe te passen. Hierdoor kan er bij bepaalde projecten een lagere parkeernorm worden gehanteerd. De gemeente gaat uit van bijna twee auto's per adres. Mensen die alleen wonen en veel oudere stellen hebben geen twee auto's. Tot slot roepen we het college op om een actievere rol te nemen bij grondverwerving in Leudal om hiermee de woningbouw te stimuleren.

Voorzitter, dan nu het onderwijs. D66 is dé onderwijspartij van Leudal. Wij zetten het onderwijs op 1! Daarom gaven wij de scholen van Heibloem, Kelpen-Oler en Buggenum een nieuw leven. Een groot compliment maken wij hier vanavond naar alle ouders, kinderen en inwoners van deze drie dorpen. Zij stredden met elkaar voor het behoud van hun schoolgebouw, een gebouw dat veel meer is dan alleen maar een school. De school is het hart van het dorp. De school zorgt dat het dorp leefbaar blijft! En het is gelukt! D66 is de inwoners die de strijd aan gingen dankbaar, zonder hen was er nu geen school meer geweest en had openbaar onderwijs in Leudal nooit een voet aan de grond gekregen. In

Ittervoort kunnen we hopelijk snel aan de slag met de bouw van een nieuwe basisschool voor de kinderen die daar al heel lang op wachten. We pleiten niet voor niets voor extra capaciteit op het gebied van onderwijs, hiervoor dienen wij vanavond een amendement in.

Maar waar moeten al die kinderen na de basisschool naartoe? Sint Ursula beschikt over twee locaties, beide gebouwen zijn verouderd en brengen hoge kosten met zich mee. Als de gemeenteraad niet tijdig een besluit neemt dreigen we het Middelbaar Onderwijs in Leudal misschien wel kwijt te raken. Dat zou toch een flinke aderlating zijn voor Leudal... Stel dat er geen middelbaar onderwijs meer is in Leudal? Zouden er dan nog veel starters een woning willen kopen in Leudal? Zouden we dan al die woningen die we nu willen bouwen wel echt moeten bouwen? Als we niet opletten gaat Leudal nog veel meer vergrijzen dan het nu al doet. Om jongeren en starters te behouden en aan te trekken voor Leudal moeten je voorzieningen op orde zijn. Dan moet je dus als gemeente kiezen voor een toekomst met middelbaar onderwijs in Leudal. De nieuwe Leudalse generatie heeft volgens D66 recht op een nieuw toekomstbesteding schoolgebouw. Zonder middelbaar onderwijs zal Leudal afkoersen op een regelrechte ramp, de jeugd vertrekt en de ouderen blijven over. Als Leudal een aantrekkelijke gemeente wil blijven voor jongeren en starters zullen we moeten investeren in de bouw van een nieuwe school in Leudal. D66 roept het college op om alles in het werk te stellen dat er nog dit jaar een keuze wordt voorgelegd over de toekomst van Sint Ursula. D66 roept ook de andere gemeenteraadsleden op om mee te werken aan een snelle oplossing voor Ursula, we hebben geen tijd voor politieke spelletjes zoals in het verleden is gebeurd bij de school in Hunsel/Ittervoort. Het middelbaar onderwijs in Leudal is te belangrijk om moeilijke keuzes over onderwijs nog langer uit te stellen. Daarom stellen wij vanavond ook voor om extra capaciteit beschikbaar te stellen voor onderwijs en onderwijshuisvesting. Nu we de keuze hebben voor het realiseren van toekomstig middelbaar onderwijs in Leudal is D66 duidelijk, wij gaan voor een nieuwbouw locatie in de omgeving van Heythuysen.

Voorzitter, over 3 weken zijn er verkiezingen voor de Tweede Kamer en vaak gaat het hierbij over het thema bestaanszekerheid. Ook in Leudal hebben we het vaak over bestaanszekerheid. Afgelopen jaar hebben wij alle inwoners tot 150% van het minimuminkomen een eenmalige financiële ondersteuning gegeven van €250. Naast de energietoeslag in het jaar 2022 van €1.300 is dit bedrag ook voor 2023 beschikbaar gesteld door de regering. Op 3 oktober 2023 is het voorstel voor een energietoeslag over het jaar 2023 vastgesteld. Dit

betekent dat de gemeente Leudal nu aan de slag kan met het uitkeren van dit bedrag aan inwoners tot 130% van het minimuminkomen. Wij roepen het college op om vaart te maken met het uitkeren van de energietoeslag over het jaar 2023 om ervoor te zorgen dat er met de kerst niemand in de kou hoeft te zitten. Naast de energietoeslag van het Rijk wil D66 in Leudal ook iets extra's doen voor de inwoners. De afgelopen jaren heeft Leudal goed gespaard en onder aan de streep blijft er ook volgend jaar een groot bedrag over. Om de Leudalse inwoners tegenmoet te komen in de kosten kiezen wij ervoor om in het jaar 2024 en 2025 €60 per jaar korting te geven op de afvalstoffenheffing.

Voorzitter, ik ga tot een afsluiting komen. We zitten in een positie waarin we dagelijks het beste moeten doen voor de Leudalse inwoners en ondernemers. Leudal heeft niet de luxe om stil te blijven staan. We moeten komen tot een flinke versnelling op het gebied van woningbouw, we moeten dit jaar een keuze maken voor de toekomst van het middelbaar onderwijs in Leudal en we moeten iedere dag keihard werken aan de bestaanszekerheid van de Leudalse inwoners. Wij hebben namelijk niet de luxe om niets te doen, daarom laten wij ons horen vanavond. Dankuwel voorzitter.